DUES INSTITUCIONS CONDEMNADES A ENTENDRE'S

Bartomeu Cantarellas Camps

S'exemplifiquen en la persona de Joan Lladonet i Escales que, en el doble vessant, ens lliura un llibre amb el títol *D'un pare, d'un mestre* i el subtítol "*L'educació dels infants a la família i a l'escola*", publicat per Editorial Moll, Mallorca 2007.

El llibre -262 planes- és un recull d'articles que, al llarg de més de deu anys, l'autor ha anat publicant a la revista *Ressò* del seu poble, Campos, i que avui podem gaudir totes les persones que no hem tengut coneixement o accés a la revista. El conjunt es converteix en una lectura fàcil, molt mengívola, però de digestió lenta i reposada; no hi ha perill d'empanxament, ans al contrari, ens queda una sensació reconfortant que ens reafirma en la tasca, no sempre fàcil, d'educar.

L'observació de qualsevol fet quotidià, que per la seva aparent insignificança pot passar desapercebut, qualsevol anècdota, qualsevol situació real –viscuda o escoltada- és per l'autor motiu de comentari, d'opinió, de reflexió. I potser aquesta paraula –reflexió- sigui la que més vegades s'escriu al llibre, perquè en fa ús sempre seguit com a actitud i sobretot perquè ens fa reflexionar a totes les persones que el llegim. A l'actitud d'observador s'hi suma la de testimoni dels canvis que en el temps es produeixen en el seu entorn: famílies, escola, societat, pobles, ciutats...

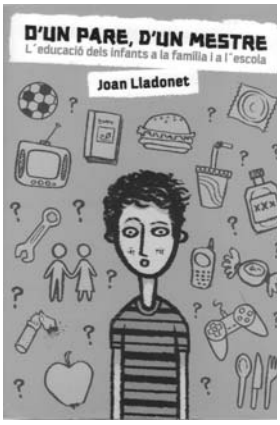

Però, aquestes posicions –observador, testimoni- que podrien semblar passives, es converteixen en comportaments actius, compromesos, manifestacions de vegades contundents que no deixen de mostrar-nos una coherència molt estreta amb els seus dos vessants.

Són molts precisament els llibres teòrics de pedagogia que apareixen al mercat, però aquest no ho és i això el fa més atractiu. L'autor parteix d'una premissa: "no té cap regla o recepta d'or" per afrontar les diferents situacions que aborda. I això no és del tot cert, perquè el llibre el podem agafar com a vademècum o receptari –en una ocasió se li escapa "la recepta màgica, que ho és per la seva simplicitat"- que dóna respostes, obre camins, apunta solucions a les molt diverses qüestions plantejades i que acaba convertint-se en un conjunt de regles d'or que per la seva senzillesa ens passa desapercebut; "els actes tenen les seves conseqüències" (p. 60).

Entre els objectius que es traspuen en el llibre, n'hi ha un a la p. 50 que parla ell tot sol quan diu: "Tots junts sereu i serem més persones. I a més, persones educades." Però al cap a la fi tot l'objectiu és convidar a l'observació i a la reflexió, a formar el pensament crític, a mostrar el comportament ètic i l'acció educativa des de la concordança entre el que es diu i el que es fa, i amb el que es fa fer als altres.

Deu són els apartat en què es divideix l'obra i la temàtica concreta de cada un ens aboca a tants d'assumptes i tan diversos com: els objectius del Mil·lenni, la globalització, el consumisme, les actituds/actuacions polítiques i dels polítics, les autopistes, la televisió... fins a l'esport infantil, el temps d'oci i vacances, el fracàs escolar, la sobreprotecció, o el començament de curs, les conductes agressives i violentes a l'escola... i un enfilall més que es recullen com a petites píndoles al llarg del llibre. La idea d'educació democràtica "que ha de trobar el punt exacte entre la intervenció educativa i el creixement autònom dels infants (...) tipus d'educació susceptible d'esser millorada indefinidament" (p. 173), la disquisició entre disciplina i autoritat, l'equilibri entre autoritat i llibertat per acceptar el principi "sense autoritat no és possible l'educació" (p. 168), prioritzar la formació davant la informació, el binomi mal entès ensenyament/aprenentatge que vol trencar per decantar-se cap al segon terme entès amb modernitat, són plantejaments i propostes que tenim al nostre abast i que ens poden ser molt útils.

Les dues institucions que sustenten el món del qual ha format i forma part l'autor estan condemnades a avenir-se i entendre's des del respecte mutu, des de la comunicació "molta i bona", des de la corresponsabilitat en la tasca educativa i no com sovint s'ha pensat –i s'hi segueix pensant- des de la responsabilitat delegada de la família sobre l'escola.

Per acabar, un propòsit molt clar que en Joan Lladonet ens manifesta quan diu: "Jo, en canvi, m'he embarcat en el camí d'ajudar a millorar l'educació". Llegiu-lo, s'ho val! ■